

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 150/2020
17.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радисав Станојевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Слободан Сврзић, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора 70.000 евра у динарској противвредности, поступајући по изјављеној ревизији тужиоца на пресуду Привредног Апелационог суда Пж бр. 1428/18 од 13.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 17.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног Апелационог суда Пж бр. 1428/18 од 13.09.2018. године и пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 331/14 од 25.12.2017. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Пожаревцу П 331/14 од 25.12.2017. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 57.500 евра са законском затезном каматом по члану 4. Закона о затезној камати од подношења тужбе до исплате у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 179.250,00 динара.

Пресудом Привредног Апелационог суда Пж бр. 1428/18 од 13.09.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 331/14 од 25.12.2017. године и одбијен је захтев тужиоца и туженог за исплату трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију са позивом на члан 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права, а ради заштите равноправности грађана.

Врховни касациони суд налази да су се у конкретном случају стекли услови за одлучивање о ревизији из члана 403. став 3. ЗПП, те да о истој не треба одлучивати као о посебној ревизији.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11...55/14), Врховни касациони суд је установио да је ревизија тужиоца основана.

У доношењу другостпене одлуке није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Битна повреда парничног поступка пред првостепеним судом не може бити разлог за изјављивање ревизије применом члана 407. ЗПП.

Предмет тужбе је захтев на име накнаде штете због неиспуњења обавезе преузете уговором о размени од 04.11.2008. године и то исплатом противвредности трособног стана површине 70 м² са једним паркинг местом у износу од 57.500 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о размени непокретности од 04.11.2008. године, тужилац и његов брат су се обавезали да уступе ВВ д.о.о. у својину кућу у улици ... у ... са правом коришћења катастарске парцеле број ..., а ВВ д.о.о. да ће на име уступљене непокретности тужиоцу предати у својину један трособан стан површине 70 м² и једно паркинг место, а брату тужиоца трособни стан површине 70 м² са једним гаражним местом, све у више породичном стамбеном објекту изграђеном између осталог и на парцели ... Постигнута је сагласност да се по изради главног извођачког пројекта и прибављања грађевинске дозволе за изградњу, анексом уговора ближе утврди број и прецизна површина и спратност стана, као и број паркинг места. Рок за изградњу објекта је уговорен на 20 месеци грађевинске сезоне од почетка градње објекта. Тужилац и његов брат су ВВ предали у посед кућу и катастарску парцелу дана 01.09.2009. године. Д.о.о. ВВ је одобрена изградња објекта дана 27.11.2009. године. Након почетка градње стамбено-пословног објекта странке су се сагласиле да ће ВВ д.о.о. тужиоцу пренети у својину стан број ... у приземљу површине 70 м². ВВ д.о.о. ... је са тужиоцевим братом потписао Анекс уговора којим је одређена површина и спратност стана. Анекс уговора између тужиоца и ВВ д.о.о. ... којим би био утврђен број и прецизна површина и спратност стана и број паркинг места није закључен. Тужилац није тражио након изградње кључеве стана број ... од туженог, нити му је наведени стан предат у државину. Дана 05.12.2011. године покренута је ликвидација над ВВ д.о.о. .... Након покретања ликвидације ВВ д.о.о. је испоставио коначни рачун број ... дана 30.12.2011. године који за предмет има стан број ... површине 70 м² по уговору о размени непокретности. Рачун је испостављен на име тужиоца, али није достављен тужиоцу. Ликвидација је окончана одлуком од 19.07.2012. године када је донета и одлука ликвидационог управника, туженог о расподели ликвидационог остатка којом је имовина ВВ д.о.о у ликвидацији преостала након окончања поступка ликвидације расподељена туженом као оснивачу и једином члану друштва. ВВ д.о.о у ликвидацији је брисан из регистра привредних субјеката дана 01.08.2012. године.

Према ставу првостепеног суда обавеза ВВ д.о.о је код закључења уговора о размени имала више предмета и више станова сагласно члану 403. Закона о облигационим односима. Тужилац је извршио избор одабиром стана број ..., па се обавеза ВВ свела на предају стана ... са паркинг местом број ... Сходно томе, првостепени суд закључује да обавеза ВВ није новчана, већ гласи на предају стана број

... са паркинг местом број ... Првостепени суд је имао у виду и чињеницу да до утужења тужилац није раскинуо уговор о размени нити је обавестио другу уговорну страну да одустаје од закључења уговора о размени. Након економско-финансијског вештачења утврђено је да предметни стан који је чинио имовину ВВ искњижен из евидентиране имовине ВВ д.о.о. 30.12.2011. године након испостављања рачуна на терет тужиоца који рачун није достављен тужиоцу нити му је предат у својину стан. Међутим, по ставу првостепеног суда, да би извршио своју обавезу најпре потписивањем Анекса уговора, а потом и предајом тужиоцу стана у државину, тужилац је морао да заједно са туженим приступи у суд ради потписа и овере Анекса уговора или да приступи на адресу стана ради преузимања стана у државину. Тужени није располагао станом број ... нити раније ВВ, тако да је испуњење обавезе предаје тог стана у својини тужиоца и даље могуће. Испуњење уговора зависи не само од туженог, већ и од самог тужиоца, па све док је испуњење обавезе могуће док уговор није раскинут по самом закону, нити по изјави странке, на туженом нема кривице што предаја стана број ... још није извршена, па тужилац нема право да од туженог потражује накнаду штете односно противвредност стана.

Наведени закључак прихвата и другостепени суд у потпуности.

Основани су наводи тужиоца као ревидента да се наведени закључак нижестепених судова не може прихватити.

Одредбом члана 552. Закона о облигационим односима регулисан је уговор о размени тако да се сваки уговарач обавезује према свом сауговарачу да пренесе на њега својину неке ствари и да му је у ту сврху преда. Предмет размене могу бити и друга преносива права. Из уговора о размени настају за сваког уговарача обавезе и права која из уговора о продаји настају за продавца. По основу закљученог уговора о размени непокретности од 04.11.2008. године, тужилац је извршио своју обавезу према ВВ уступања у својину куће к. број ... у улици ... у ... са правом коришћења катастарске парцеле број ... земљиште без зграде кућиште и двориште површине од 01,54 ара у циљу изградње новопланираног вишепородичног стамбеног објекта. Обавеза уговарача за уступљену непокретност према тужиоцу била је да пренесе у својину један трособан стан површине 70 м² и једно паркинг место, стим што ће се анексом уговора ближе утврдити број и прецизна површина и спратност стана као и број паркинг места. Полазећи од садржине уговора о размени може се закључити да је обавеза ВВ била одредива у моменту закључења уговора и састојала се у предаји у изграђеном стамбеном објекту једног стана површине 70 м² и једног паркинг места.

Из утврђеног чињеничног стања не произлази да је ВВ сагласно члану 3. став 2. закљученог уговора позвао тужиоца након израде главног извођачког пројекта и прибављања грађевинске дозволе за изградњу објекта да анексом ближе утврде број и прецизну површину и спратност стана, као и број и површину паркинг места. Дана 05.12.2006. године покренута је ликвидација „ВВ“ која је окончања одлуком од 19.07.2012. године, када је донета и одлука ликвидационог управника овде туженог о расподели ликвидационог остатака, тако да је преостала имовина расподељена туженом као оснивачу и једином члану друштва. „ВВ“ је брисан из регистра привредних субјеката 01.08.2012. године, по подношењу тужбе од стране тужиоца према ВВ у ликвидацији. Сходно томе, следи да ВВ који је преузео обавезу предаје једног трособног стана од површине 70 м² и једног паркинг места исту није извршио

ни до периода окончања ликвидације наведеног привредног друштва. ВВ више не постоји и исти не може ни да изврши преузету обавезу из члана 3. уговора. Према Закону о привредним друштвима ликвидација друштва се може спровести када друштво има довољно средстава за намирење свих својих обавеза и друштво не може донети одлуку о окончању ликвидације пре правноснажног окончања свих поступака који за правну последицу могу имати било какву обавезу друштва и измирење свих тих обавеза. У конкретном случају ликвидација је окончана, а према тужиоцу нису извршене обавезе иако је услов за окончање ликвидације измирење свих обавеза. Сходно томе тужилац има право да захтева накнаду штете због неизвршења уговора, па је погрешан став нижестепених судова да је тужилац одабиром стана број ... изабрао предмет алтернативне обавезе ВВ и да је обавеза дефинитивно неновчане природе. Међутим, за правилну примену материјалног права Врховни касациони суд налази да нису утврђене све правно релевантне чињенице и то по ком основу одговара тужени за утужени износ који је истовремено био и ликвидациони управник и једини члан друштва коме је расподељен ликвидациони остатак привредног друштва ВВ. Ликвидациони управник одговоран је за законитост пословања друштва у ликвидацији. Исти по закону спроводи радње на окончању послова започетих пре почетка ликвидације, предузима радње потребне за спровођење ликвидације, као што су продаја имовине, исплата поверилаца и наплата потраживања и врши друге послове неопходне ради спровођења ликвидације друштва. Одредбом члана 544. Закона о привредним друштвима регулисана је одговорност ликвидационог управника за штету тако да исти одговара за штету коју је причинио у вршењу своје дужности повериоцима друштва. Наиме, ово са разлога јер је спроведена ликвидација, а према тужиоцу нису извршене обавезе преузете закљученим уговором о размени од 04.11.2008. године. Уколико су испуњени услови за одговорност по овом основу према туженом као ликвидационом управнику тужилац би имао право на накнаду претрпљене штете, односно пун износ противвредности предметних непокретности.

Према члану 541. Закона о привредним друштвима имовина друштва у ликвидацији која преостане после измирења свих обавеза друштва (ликвидациони остатак) расподељује се члановима друштва у складу са одлуком о расподели ликвидационог остатка друштва. Према члану 545. став 2. Закона о привредним друштвима, чланови друштва са ограниченом одговорношћу одговарају солидарно за обавезе друштва у ликвидацији и након брисања друштва из регистра привредних субјеката до висине примљеног износа из ликвидационог остатка. По овом основу тужилац је овлашћен да од туженог потражује накнаду у новцу, као противвредност непокретности коју је ВВ био дужан да му преда по основу закљученог уговора о размени непокретности, чија висина је лимитирана висином примљеног износа из ликвидационог остатка.

Међутим, како због погрешне примене материјалног права нису расправљене ове правно релевантне чињенице, Врховни касациони суд је применом члана 416. ЗПП укинуо нижестепене пресуде.

У поновном поступку првостепени суд ће расправити горе наведене чињенице, па ће зависно од основа одговорности туженог одлучити о висини накнаде штете и правилном применом материјалног права донети нову одлуку.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић